

Den Frisindede.

10de Aarg.

Torsdagen, den 11te April, 1844.

N° 41.

Redacteur og Udgiver: Claudius Rosenhoff.

Vi blot synes, men være.

Freden.

Fred om den Spædes Blund! — Sæt Barnets Bugge
Saa langt Du kan fra Verdens Storm og Slud!
Naar Taarer Kindens Roser tidt bedugge,
Naar Diet ikke roligt kan sig luffe,
Da visner Rosen før den foldes ud.

Fred og om Drengen! — Fred Du ham ei røve,
At han kan være, trives, werde stærk!
Lad Mand og Arm ham fredeligen øve,
Hans Fædreland kan begge godt behøve, —
Der venter ham et stort og herligt Vark!

Om Manden Fred! — Gid han den aldrig savne,
Naar træet han hvile søger i sit Hjem!
Den Arm, som virker, omt skal ogsaa savne;
Lad iblandt Sine trygt ham kunne havne,
Der være altid Fred blandt ham og dem!

Fred om hver Olding, der til Freden slunder
Og gjerne lægger Vandringstaven ned!
En rolig Aften Himlen tidt forunder
Os efter Uveirsdage. — Naar han blunder,
Han drømme alt om Evigheds Fred!

Fred om os Alle! — Lad os Fred beholde,
At Fros kan spire, Blomst kan werde Frugt!
Hvi møde Broder her med Hjerter kolde?
Let haarde Ord hans Undergang forvolde,
Og Pilen standser ikke paa sin Flugt. — —

Dog, skulle vi fjøndt Freden elske, ære,
Vi skulle den dog ikke ofre Alt;
Smukt, naar i No vi vugge vore Kjære;
Men — kan det ikke anderledes være,
De faae at tage det, som Loddet faldt!

Hvi, vil min Nabo ei mig Freden unde,
Medmindre jeg mig sælge skal som Træl,
Hans Meninger og Dnsfer først udgrunde,
Da Hiint og Dette let ham stode kunde, —
Hvad baadede da denne Fred mig vel?

Hvortil fik jeg da mine gode Arme?
Hvi gav til Landets Forsvar jeg da Skat? —
Før drikke det mit Blod, før Stammens Harm
Skal blusse paa den Kind, som Friheds Varme
Har ei, saalidt som Hjertet, end forladt!

Det virkelige Fattigvæsen og privat Godgjørelighed.

(Sluttet.)

III.

„Familien N...“ — vedbliver Capt. Turen i sin Beretning — „sandt jeg paa anden Sal i et Baghuus, i en uhyggelig kold Stue. Der var Jis paa den indvendige Side af Døren. En Rude var heelt udflaaet og Hullet tilstoppet med Klude. Døren utæt; en anden brøstfældig og utæt Dør førte til et lille bitte Kjøkken, der ved et Vindue fik sit Lys fra Stuen. Her var ogsaa en Rude udflaaet, saa Varmen fra Stuen kunde søge Kjøkkenet og gaae op i Skorstenen. N..., som er af god Familie, har før levet i taalelige Raar, men Mangel paa Fortjeneste ved hans dengang havde Erhverv, Sygdom og Uheld have, gennem en gradvis Tilbagegang, omsider bragt Familien i dens nærværende Elendighed. I den senere Tid har N... maattet tjene som Staldkarl, men for nærværende Dieblif har han slet ingen Fortjeneste. Ved mit

saaledes, at han kunde eller burde udrette Noget. — Til en saadan Dverbeviisning kunne Fattigvæsenets Directeurer vanskeligen komme — fordi de ikke kunne og see selv. — Ligeledes er det vistnok vigtigt, at Hr. Turen flere end een Gang har besøgt de trængende Familier, samt ladet Hjælpen tilflyde dem gradvæis og søgt lidt efter lidt at aabne en ny og lysere Fremtid for dem.

Capt. Turen beretter dernæst, at det lille Barn, der ved hans første Besøg sad i Sengen med en Urtepotte for sig, hvori vare nogle halvt udgaaede Gløder, hvorover det søgte at varme de kolde Hænder, to Dage efter ramtes af et indvortes Slag, der berøvede det Livet. Det hensov ved den pludselige Død i Moderens Arme. De milde Gaver hjalp det i Jorden.

„En 81aarig Kone“ — fortæller han endvidere — „leed Kulde og Nød i en utæt kold Stue, hvor hun kun havde en daarlig Seng og til Barn mod Frostens de Gløder, mehlidende Folk gave hende paa en Pande. Nylig havde hun ved et Fald slaaet Hovedet tilblods paa en Steentrappe og var bragt bevidstløs paa sit Leie, hvor hun, i 36 Timer, svævede mellem Liv og Død — Livet seirede og hun kom sig. (Man bragte hende Havresuppe, men den frøs til Jis ved den Syges Leie). — Denne gamle Kone manglede Alt, da hun nu paa een og samme Tid fik Brændsel fra Brændselsforeningen og af de foransførte Gaver, endel gode og varme Klædningsstykker, samt en tre Gange gjentagen Pengehjælp. Hendes Glæde var ubeskrivelig!“

Men hvad der vel især bør være Giverne hjært, ere de Exempler, som den Mand, de tillidsfulde have anførtroet det Nærighedshverv at besøge Gaverne retteligen anbragte, ligeledes nævner paa Familier, hvis siebliffelige Nød ikke blot er lindret, men som ogsaa ere satte istand til fremtidig selv at erhverve deres Underhold. — Hvor rørende i al sin Simpeltet er ikke Fremstillingen af Konen med den lille Hantekury og den begyndende Handel med Traad, Knapper og Bendler ic! Hvor Characteristisk Fortællingen om den fattige Kone, der handler med Fisk — et Erhverv som Frostens havde standset —; man maa smile igjennem Taarer, naar man ret levende forestiller sig den stakkels Moder vandrende med denne de Fattiges værdige Talsmand til Restaurationen, for at hente varm Mad hjem til de syge Døtre, der ved styrkende Næringsmidler og Varme snart sattes istand til atter

at erhverve deres Underhold, saa at Døren var lukket for ham, da han efter 2—3 Dages Forløb kom igjen, idet nu hele Familien paany var hjulpen i Virksomhed! Og endelig, hvor opløstende og velgjørende er ikke Beretningen om den stræbsomme Haandværksmester, der ved Sygdomme var bragt til den højeste Grad af Elendighed, saa at Mand, Kone og to smaa Dreng — uden at eie Sko eller Kinned — maatte søve paa gammel Halm og et opsprættet Dynevaar, hvilket var Alt hvad Sengestedet indeholdt, medens en 10aarig Datter maatte rede sin Seng hver Aften paa Gulvet med lidt af Halmen, dækkende sig mod Kulden med Faderens gamle Frakke! Denne Familie, der syntes redbningsløs fortabt, blev hjulpet. Mandens Virksomhed har faaet et nyt og kraftigt Sving, og han seer — som det hedder — nu i Sandhed med Mod og Lyst Fremtiden imøde.

See, det er hvad man kan kalde practiske Resultater! — Maatte dog Capt. Turen, der tilviise er den Mand, som med Samvittighedsfuldhed anvender og veed at anvende de Midler, som gaves ham til Raadighed af dem, som Gud gav Evne til at gjøre Vel imod trængende Brodre, — maatte han dog længe beholde Kraft til at fortsætte sit menneskefjærlige Værk, der er hævet over vor svage Bisfaldsroes! Maatte Sorg og Sygdom, som han søger at afhjælpe ude, ikke finde Veien til hans eget Hjem, og hurtig fjerne sig, naar Himlen vil prøve ham paa denne Maade! Og maatte det ikke mangle ham paa Medborgere og Medborgerinders gode Medvirkning, der alt har bragt saa velsignelsesrige Frugter!

Fattigvæsenet ønske vi ikke at maatte opleve flere Vintre som 1843—44, og anbefale det forøvrigt til de skatydende Borgeres mildeste Dom!

(Indsendt.)

Soitidelig fremte vandrede paa den Dag, da Thorvaldsens Jordefarv sandt Sted, 2de heri Staden sig en kort Tid opholdende Svende, hørende til Bæverlauget, til Greverehuset, for der at tage Plads iblandt deres andre Laugsbrodre, og efter at have bekræftet det Tegn, de af Vedkommende havde faaet, paa deres Bryst, begave de sig omkring for at besee de forskjellige Faner og Emblemer; midt i den almindelige Sorg glæde over, at de som Fremmede engang, naar de atter vendte tilbage til deres langt bortliggende Fædreland, kunde fortælle deres Landsmænd, hvorledes Kunstens Konge, den store Thorvaldsen, blev begravet. Men Skriftsproget siger: hertil og ei

Længere skal Du komme. Paa det Ubehageligste bleve de ved Tilbagekomsten overraskede ved Oidermændens Anmodning om at de skulde forfoie dem bort, paa Grund af, at den Ene af dem havde Kaffet, den Anden en saakaldet Hue. De havde imidlertid Begge Glor om den venstre Arm, og heller ikke vare de nævnte Hovedbedækkninger affiikkende i Farve eller Faacen (sorte begge), hvorhos det maa bemærkes, at de, der, som anført, vare Fremmede, først havde erkyndiget sig hos andre Vedkommende, hvorevidt det var nødvendigt at følge med Hat (som Ingen af dem havde eller nogenstunde bruger), og erholdt til Svar, at det var en aldeles ligegyldig Sag. Efter Oidermændens kom en Svend med samme Anmodning, der forsaavidt var overflødig, da deres Beslutning alt for længe siden var tagen. De gik bort; men nogle Svende af et forhidragende Laug vinkede ad dem, at de skulde følge med dette, og saaledes kom de da til at gjøre Lovget med iblandt fremmede, dem ubekjendte Mennesker, der vare mere humane end deres egne Laugsbrødre. Hvorevidt Hr. Oidermænden, ved sin Anmodning, der dybt maatte frænte disse tvende fremmede Svende, har handlet rigtigt eller ei, eller har lagt nogen synderlig Tact for Dagen, er temmelig indlysende; men i ethvert Tilfælde er det ei at undres over, om de Tilbageviste efter denne Affaire for sig selv afholde sig fra at besøge det almindelige Forsamlingshuus for Svendene: Herberget.

Naar vi, ved at optage denne ubetydelige Laugsstoltheds Historie, paa en Maade komme til at dele „Fædrelandets“ Indiscretion*) —, saa er det ikke saa meget for at ville dable Bæverlauget eller dets nidkjære Oidermænd, som for at vise et smukt Træk af det andet Laug (vi troe, det var Smedernes), der broderligt optog de Forskudte, i den fornuftige Tante, at en betalt Kaffet eller Hue i alt Fald lige saa meget hævdede den store Ufdode, som en laant eller endnu ubetalt Hat.

Hed.

*) Vi tillade os at mene, at „Fædrelandet“ ikke kan sige sig fri for, hvad vi med det mildeste Udtryk kalde Indiscretion, naar dette Blad, strax efter en saa sorgelig høitidelig Dag, giver sig af med at criticere Trydets dengang endnu utrykte Tale, — eller kaaner Deh l e n s s l a g e r s Cantate, uden at betænke, hvilken fort Lid og hvilket altfor rigt Stof der vare givne Digteren, — eller spotter G l a e s e r s Musik i haanlige Udtryk, uden Hensyn til, at en Composition, bestaaende af adskillige combinerede Numre, lige saa vanskeligt lader sig arrangere paa halvanden Dag, som retteligen surdere ved at høres engang især i et fligt Dieblit; — ikke at tale om de haarde Ytringer i et tidligere Nr. om Overlæge J a c o b s e n, i hvilken Anledning Statsraad Wang endnu er Publicum Svaret skyldig.

— Følge allerhøieste Rescripter af Ste d. M. Skulle Hertogdømmets og Hertugdømmets Slesvigs raadgivende Provindsialstænder møde resp. i Viborg og Slesvig d. 9 Juli d. A.

Til fgl. Commissairer ere udnævnte: ved den jydste Forsamling Hs' Exc. Geheime-Statsminister og Generalprocureur N. S. Drsted, og ved den slesvigke Hs. Exc. Cancellixræfident Grev Reventlow-Criminil.

„B. Tid.“

— Følge de sædvanlige Angivelser ere heri Staden i Ugen fra 30te Marts til 6te April copulerede 18 Par. Fødte 36 Dreng og 26 Piger. Døde 14 Mænd, 20 Qvinder, 6 Dreng og 16 Piger. Utsaa 6 flere fødte end døde. Ogsaa i denne Uge har Døden bortrevet flere Qvinder end Mænd, saa at den formeentlige Brændeviinsdrikkelse heller ikke denne Gang har vist sine dødbringende Virkninger ved en større Mortalitet iblandt Mandkønnet. Svindsot har fordret 7 Osre, men forresten har ingen overveieende Dødsarsag fundet Sted.

— Det fortjener at bemærkes, at medens vi for saa Dage siden have haft stærk Frost og temmelig høie Kuldegrader, har det nu i nogle Dage været saa varmt, at forskjellige Sommerfugle og andre Insecter vise sig; ja udenfor Staden besværes man endog af Myg. Det er vistnok Natur-Extremer hertilands at see Sne og Is, og — selvbrændte Ansigter; Frost i Øren og Hænder, og — Babler af Myggesik.

— Saavidt erindres aabnes nu Vesterport Kl. 4 1/2 Morgen. Det turde derfor være mindre rigtigt, at finde Consumtions-Skriverne Kl. 5 1/2 i Sengen. Dette var vistnok Tilfældet i Lørdags, d. 6 April, da det ene Gul (Borger og Bønder maae, som bekjendt, erlægge Afgifterne af deres egne Bæver igjennem et lille Gul i et Jernvindue) først aabnedes Kl. 5 1/2. Naturligvis styrkede alle Consumenter til dette ene Gul, hvor de af den maaskee endnu utidige Skriver just ikke beegnedes paa den allerhøifligste Maade. Eigesom det nu med Joie kan fordres, at saalænge Consumtionen dog skal vedblive, Folk kunne erlægge deres Tribut naar Porten aabnes, uden Sinfelse og uden nogen som helst uartig Begegnelse, — saaledes tor vel ogsaa forventes, at vedkommende Skriver har sine Tanker samlede, saa at ikke de Consumerende udsættes for at betale Mulcten ved hans Feilskrist.

Oplosning paa Charaden i Nr. 40:

Purpur. (Pur—rur.)

De, der fra 1ste April ville tiltræde Abonnementet paa „den Frisindede“, der udgaaer 3 Gange ugentlig for 1 Rbd. 3 1/2 12 f. Kvartalet, behage at tegne sig paa eet af nedenstaaende Steder, eller i Middelbryggersgade Nr. 99, 1ste Sal, hvor Bidrag ic, modtages og enkelte Nr. à 6 f. kunne erholdes.

Dette Blad udgaaer 3 Gange ugentligen, og tilbringes Abonnenterne for 9 1/2 12 f. Kvartalet (enkelt 6 f.). Man tegner sig for det enten hos Hr. Boghandlere Sost (Gøthersgade N° 349), Klein (Bimmelstaflet N° 23), P. G. Philipsen (St. Kjøbmagergade N° 12), Keigel (St. Kjøbmagergade N° 6), Steen (Pilestræde N° 121), Hr. Bogtrykker Trier (Gøthersgade N° 333), eller hos Udgiveren (Middelbryggersgade N° 99, 1ste Sal), hvor ogsaa Bidrag bedes afleverede. — 3 Provindserne, hvor man tegner sig paa vedkommende Postcontoirer, er den kvartallige Betaling 1 Rbd. 4 1/2 8 f.